ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Christen Unie

gemeenteraad | Urk

KADERNOTA 2026

Algemene Beschouwingen ChristenUnie Urk – Kadernota 2026

Voorzitter,
Allereerst willen wij onze dank en verwondering uitspreken richting onze Hemelse Vader, Die ons als gemeente nog steeds in stand houdt en ons het voorrecht geeft om in vrijheid te besturen. Ook in financieel uitdagende tijden mogen we ons afhankelijk weten van Zijn leiding en zegen. Bij het doornemen van deze kadernota beseffen wij dat het gaat om meer dan cijfers, plannen en keuzes. Het gaat om mensen. Om onze dorpsgenoten, jong en oud, die rekenen op een betrouwbare overheid. Als ChristenUnie willen wij bij al onze afwegingen de Bijbelse uitgangspunten centraal stellen: omzien naar elkaar, goed rentmeesterschap en gerechtigheid. Niet eigenbelang, maar het welzijn van de gemeenschap moet ons drijven. We bidden om wijsheid, ook in deze beschouwingen, zodat Urk gezegend mag blijven als een dorp waar het goed wonen, werken en leven is.

De basis op orde: investeren in fundament en veerkracht
De ChristenUnie onderschrijft het belang van het programma “De basis op orde” als fundament onder alle gemeentelijke ambities. Het gaat hier om cruciale onderdelen zoals openbare orde en veiligheid, financiële huishouding, ICT-veiligheid, personeel en bestuur. Tegelijkertijd roept de kadernota vragen op. Zo worden aanzienlijke investeringen gedaan, zoals voor digitalisering van het papieren archief en een structurele verhoging voor ICT en telefonie. De ChristenUnie steunt het streven naar een wendbare en toekomstbestendige organisatie, maar pleit ook voor scherpte:

- **Vraag: worden deze middelen effectief ingezet en leiden ze aantoonbaar tot betere dienstverlening en meer bestuurlijke slagkracht?**

Zeker nu structurele inkomsten onder druk staan, is het essentieel om prioriteiten helder te stellen en elke euro te laten werken voor de samenleving. De basis op orde brengen is nodig — maar wel met een open oog voor nut, noodzaak en nuchter financieel beleid.

Stijgende ICT-kosten
De ChristenUnie ziet dat de kosten voor ICT binnen onze gemeente fors toenemen, met name door de overstap naar hogere beveiligingsstandaarden (NIS2), duurdere licenties (zoals E5 in plaats van E3) en stijgend datagebruik. Alleen al de overstap naar de nieuwe ICT-inrichting kost ons € 183.000 extra per jaar. Daarnaast wordt in het kader van optimalisatie van het applicatielandschap een investering van € 500.000 voorgesteld, in de hoop op een structurele besparing van € 200.000 in de toekomst. Als ChristenUnie plaatsen wij hier kritische kanttekeningen bij.

- **Vragen: Zijn deze forse investeringen daadwerkelijk noodzakelijk en doelmatig? Worden er voldoende kostenbesparende alternatieven onderzocht, zoals samenwerking met andere gemeenten of versobering van systemen? En hoe houden we grip op de ICT-uitgaven, nu deze een steeds groter beslag leggen op onze begroting? Komt er nog nieuw Informatie Beleidsplan?**

Digitale veiligheid is belangrijk, maar dit mag nooit ten koste gaan van andere kerntaken van de gemeente.

Werken: Arbeidsmigranten op Urk: van onzichtbare kracht tot zichtbare urgentie
Voorzitter, De ChristenUnie Urk ziet enerzijds de onvervangbare inzet van arbeidsmigranten voor vitale sectoren zoals visserij, scheepsbouw en de visverwerking. We willen dan ook investeren in een grootschalige locatie. Maar anderzijds horen we van schrijnende situaties, maar ook overlast voor buurten en wijken.
Gemeente en college hebben gezorgd voor intenties tot grootschalige huisvestingsplannen en stevige handhaving via bestemmingsplannen. (heturkerland.nl).

- **Wij vragen aan het college:**

1. **Hoe bewaakt het college de kwaliteit van huisvesting (denk aan privacy, ruimte en hygiëne) nu de verantwoordelijkheid primair bij bedrijven rust?**
2. **Welk effect verwachten we van de nieuwe grootschalige locatie, en wat zijn de plannen als ook die niet tijdig beschikbaar komt?**
3. **Wat kan de gemeente doen, los van huisvesting, voor betere afstemming van verantwoordelijkheden van bedrijven, uitzendbureaus, gemeente en anderen? En wie gaat de partijen aan hun verantwoordelijkheden houden?**

Voor de ChristenUnie geldt: arbeidsmigranten vormen een onmisbaar deel van onze gemeenschap en economie. Tegelijk mogen zij niet onzichtbaar blijven. Wij dringen aan op duidelijke, menselijke en duurzame oplossingen. Maar ook voor inburgering in de context van onze eigen samenleving.

Werken: Maritieme Servicehaven: klaar voor koers of nog in de luwte?
Voorzitter, ChristenUnie Urk blijft zich vol overtuiging inzetten voor de realisatie van de Maritieme Servicehaven, als economische motor en maritiem ankerpunt voor Urk en de regio. Wij zijn dankbaar dat het Provinciaal Inpassingsplan inmiddels onherroepelijk is vastgesteld en dat bestuurlijke afspraken met het Rijk, provincie en andere partners bijna rond zijn. Toch roept de vertraging door lopende Bibob-onderzoeken en het stilvallen van de aanbesteding zorg op. Als fractie willen wij het college vragen:

- **Vragen: wat betekent deze vertraging concreet voor de planning, kosten en betrokken ondernemers?**
  Worden de risico's van verdere vertraging voldoende beheerst en gedeeld met de raad?
  En hoe zorgen we dat het beoogde momentum niet verloren gaat, zodat Urk tijdig profiteert van de economische kansen die deze haven ons biedt?

Voor de ChristenUnie is dit project niet slechts een investering in infrastructuur, maar in de toekomst van onze visserij, scheepsbouw en werkgelegenheid. Wij roepen het college op koers te houden én transparant te communiceren over de voortgang.

Werken: De visserij op Urk: storm op zee
De visserijsector op Urk heeft de afgelopen jaren flinke klappen geïncasseerd. Door saneringsregelingen, hoge brandstofprijzen en strengere regelgeving is de kottervloot fors gekrompen. Voor de ChristenUnie is visserij niet alleen economie, maar is het ook onze identiteit. Wij vragen het college:

- **Vragen: hoe versterken we samen met het Rijk en de provincie de sector duurzaam?**
- **Wat doen we om innovatie te versnellen, jonge vissers perspectief te geven en de visserijcultuur te behouden?**
- **Zijn er al ontwikkelingen vanuit Europa wat betreft de pulsvisserij?**

Urk verdient een toekomst waarin ook onze vissers kunnen blijven doen waar ze zo goed in zijn.

Wonen: bouwen aan ruimte en leefbaarheid

De ChristenUnie Urk onderschrijft de noodzaak van investeren in wonen, juist in een gemeente die zo snel groeit. De Zeeheldenwijk, de Omgevingsvisie voor Oud Urk en de inzet op het Omgevingsplan zijn belangrijke bouwstenen voor de toekomst. Tegelijkertijd stellen wij kritische vragen.

- **Vragen: Hoe zorgen we ervoor dat de groei niet ten koste gaat van de leefbaarheid en karakteristieke identiteit van Urk?**
- **Hoe waarborgt het college leefbare en groene wijken met ruimte voor recreatie en ontmoeting?**

De investering van € 600.000 in de Omgevingsvisie Oud Urk en de structurele uitbreiding van de formatie voor het Omgevingsplan (€ 153.000 per jaar) vragen om duidelijke doelen en meetbare resultaten.

- **Vraag: hoe gaat het college deze doelen smart maken?**

Als ChristenUnie pleiten wij voor bouwen met balans: aandacht voor starters én ouderen, betaalbaarheid én kwaliteit, duurzaamheid én cultuurhistorie. Graag zien we dat het college ook stappen durft te zetten in alternatieve en innovatieve vormen van woningbouw. Daar zijn voorbeelden genoeg van.

- **Vraag: op welke wijze gaat het college in de toekomstige planvorming aan de slag met alternatieve en innovatieve woningbouw?**

Daarbij willen wij dat inwoners actief betrokken blijven bij ruimtelijke keuzes die hun directe leefomgeving raken. Wonen is meer dan stenen stapelen — het is investeren in gemeenschapszin en toekomstbestendigheid.

Voorzitter, het is een feit dat we op Urk steeds meer de waarde van de **natuur** ontdekken. Het Urkerveld is een groot succes en buiten sporten is populair. In de vorige en deze raadsperiode is op initiatief van de ChristenUnie een tweetal moties aangenomen voor de verharding van het **pad door het bos**. We zijn blij dat dit ChristenUnie initiatief nu eindelijk concreet wordt.

- **Vraag: Worden de zo gewenste vlonderpaden bij de Witte en/of Bruine Zandvlakte ook meegenomen?**

Voorzitter, op initiatief van de ChristenUnie heeft de raad een motie over het realiseren van zwemsteigers bij de dijk aangenomen. We zijn dan ook zeer teleurgesteld dat deze uit de kadernota zijn geschrapt. Het blijft onze visie dat ze nodig zijn en dat er behoefte aan is. We hopen dan ook op realisatie in de toekomst.

Leven: Sporthal Zeeheldenwijk
De ChristenUnie Urk spreekt haar nadrukkelijke steun uit voor de realisatie van een sporthal met vier zaaldelen in de Zeeheldenwijk. Deze keuze past bij onze visie op een toekomstbestendig en sociaal Urk. Het vierde zaaldeel is onmisbaar om niet alleen voldoende ruimte te bieden aan het bewegingsonderwijs en de groeiende sportverenigingen, maar ook aan belangrijke maatschappelijke opgaven zoals valpreventie, weerbaarheidstraining en programma's voor kwetsbare doelgroepen. Bovendien ontstaat er hiermee ruimte voor jongerenontmoeting via het DURF-programma en krijgt ook de WKO-unit voor duurzame warmtevoorziening een plek. Zonder dit vierde zaaldeel blijven kansen onbenut, lopen wachtlijsten op en blijft er te weinig ruimte voor groei en inclusie. Voor de ChristenUnie staat het investeren in gezondheid, ontmoeting en brede welvaart centraal — waarden die met vier zaaldelen stevig worden verankerd.

Leven: Buurtverenigingen
Voorzitter, ChristenUnie Urk hecht grote waarde aan de inzet van buurtverenigingen die met veel vrijwillige energie bijdragen aan de sociale samenhang en leefbaarheid in onze wijken. Het voorstel om evenementen kostendekkend te maken begrijpen wij vanuit financieel perspectief, maar juist bij buurtverenigingen mag wat ons betreft het accent blijven liggen op ondersteuning in plaats van belasting. Deze verenigingen organiseren kleinschalige, laagdrempelige activiteiten die buurten bij elkaar brengen. Het doorberekenen van gemeentelijke kosten zoals afvalverwerking en het plaatsen van dranghekken zou deze sociale initiatieven onder druk zetten. Daarom pleit de ChristenUnie ervoor om buurtverenigingen uit te zonderen van deze maatregel en ruimte te blijven geven aan wat op Urk het cement van de samenleving vormt: ontmoeting, betrokkenheid en nabuurschap.

Leven: Preventie
Voorzitter, we zijn trots op DURF! Het belang van dit programma bewijst zich en we zijn blij dat dit meerjarige programma gecontinueerd wordt. DURF wordt breed gedragen in de samenleving op allerlei vlakken. En terecht.
Voorzitter, voorkomen is beter dan genezen. Preventie heeft een stevig fundament nodig en dat kan wanneer duidelijk is welke zaken dringend aandacht nodig hebben. We weten van de uitdagingen op het gebied van verslavende middelen. Daarom zien we uit naar de resultaten van het **uitvoeringsprogramma** en de duiding van de cijfers.

Leven: Taal is identiteit. Ook op Urk.
De ChristenUnie hecht veel waarde aan het behouden en versterken van wat ons als gemeenschap verbindt. De Urker taol is daar een sprekend voorbeeld van. Het is niet slechts een manier van spreken – het is een drager van onze cultuur, ons denken en onze onderlinge verbondenheid. De Urker taol is, zoals ook blijkt uit de recente documentaire *"Zit er nog toekomstmuziek in de Urker taol?"*, volop in ontwikkeling maar staat tegelijk onder druk. Met name door sociale media en bijvoorbeeld onderwijs in het Standaardnederlands.

De ChristenUnie roept daarom het college op om te onderzoeken hoe de Urker taol zichtbaar gemaakt kan worden in het straatbeeld – denk aan tweetalige aanduidingen bij gemeentelijke gebouwen of communicatiecampagnes in onze eigen taol. De succesvolle verkeerscampagne *Jaap en Jurie* toont aan dat dit verbindend en effectief kan zijn en zo zijn er meer voorbeelden.
Dit past ook in bredere landelijke en Europese bewegingen om immaterieel erfgoed te koesteren en over te dragen aan de volgende generaties. Denk bijvoorbeeld aan het Europees Handvest voor regionale talen en talen van minderheden (1992), dat Nederland mede heeft ondertekend.
Voorzitter, laten we deze kans benutten. Wat je bewaart, kun je doorgeven. De ChristenUnie wil graag een Urk waarin ruimte is voor traditie én toekomst.
Vragen aan het college:

1. **Welke concrete stappen gaat het college verder zetten om uitvoering te geven aan het convenant over de Nedersaksische taal?**
2. **Is het college bereid om samen met lokale taalkenners en inwoners een inventarisatie te maken van plekken waar tweetaligheid logisch en waardevol zou zijn?**
3. **Kan het college onderzoeken of hiervoor aanvullende externe (erfgoed)subsidies beschikbaar zijn?**

Tenslotte
Voorzitter, Urk heeft grote ambities en financiële uitdagingen. Die vragen om veel inzet en keuzes van ons allemaal. Met de groei van Urk zal de uitdaging voor ons ook zijn om onze plaatselijke identiteit en cultuur vast te houden. Om onze gemeenschapszin niet uit het oog te verliezen. Om de sociale cohesie van onze gemeenschap te borgen. Dat vereist visie, onderhoud, inzet en dagelijks gebed.

“Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste woont
En overnacht in zijn schaduw
Zegt tegen de Heer
Mijn toevlucht, mijn vesting, mijn God. Ik vertrouw op u.”

Dat vertrouwen wens ik u als college, ons als raad en het hele ambtelijke apparaat toe.